

חור"כ ופנים חדשות ממש שבאו לסעודה זו, ובין שהיא נערכת לאחר הסעודה הראשונה, או לאחר כל סעודה אחרת מסעודות ימי המשתה.

בזמננו אין הדבר נהוג שמלצרים ומשרתים יברכו לעצמם שבע ברכות אם אכלו בפני עצמם לאחר הסעודה העיקרית (קמז). כזו. כמה חור"כ שאכלו בסעודה אחת, אפילו בשני חדרים חלוקים, אך רואים זה את זה (קמח), מברכים שבע ברכות פעם אחת לכולם ביחד (קמט). אם אין החתנים מסכימים לזה, מברכים ברכהמ"ז, ואחר ברכהמ"ז יצא חתן אחד מהחדר ויברכו שבע ברכות לחתן האחר, ואח"כ יכנס הראשון ויברכו שנית (קנ). אך יותר רצוי אם אפשר להתחלק לעשרה עשרה, דהיינו שיצא חתן אחד עם עשרה איש לפני ברכהמ"ז לחדר אחר ויאכלו שם כזית, ויברכו שם ברכהמ"ז ושבע ברכות (קנא),

מקורות והערות

(קמז) לא ראינו לנהוג כן וכנראה שהמנהג להחמיר כדעת הקצושו"ע בסע' ז דאין השמשים מברכים ז' ברכות מצד ספבלה"ק. וגם בחכמ"א סע' ט כתב דזא מחלוקת הפוסקים. וגם ביש"ש סי' כ' פסק שאין מברכים כלל ז' ברכות. (קמח) תשובת הרשב"א בב"י ובאבודרהם שער ט. ולפי"ז ה"ה אם שמש אחד מצרפן.

(קמט) שו"ע סע' ג ברמ"א.

(קנ) הרדב"ז ח"א סי' תמח, הו"ד בפת"ש ס"ק ו, ויע"ע שמלה לצבי ח, ו, ב, ונראה דאם אינה סעודת נישואין אלא בתוך ז' ימי המשתה, באופן שצריכים פ"ח, ויש שם כמה פ"ח שבאו לכבוד שני החתנים, כ"א לכבוד אחר אין צריך שיצא הפ"ח כשיוצא החתן שלו עד שיברכו לראשון. וכן אם יש רק פ"ח אחד שבא לכבוד שניהם, אינו נעשה פנים ישנות בברכות השניות, כי בכל פעם יש אפוישי שמחה חדשה אתו, לכבוד זה ולכבוד זה.

(קנא) לדעתי זה עדיף טפי מאשר להסמיק כמה פעמים ז"ב לברכת המזון אחת, וגם באופן זה הדבר אפשרי גם אם היה רק פ"ח אחד שבא לכבוד שניהם, שיהיה הפ"ח בשני המקומות, וע"כ יברכו בזה אחר זה, וגם ישתתף באכילת כזית פת בחדר השני. ופשוט דאם הפ"ח באו רק לכבוד חתן אחד ולשגי אין פ"ח או שאצל האחד היא סעודת נישואין שאינה צריכה פ"ח, ולשגי אין פ"ח, אז בהכרח לברך לשניהם ביחד כדי שגם החזא יזכה בברכות. ודין זה שאם באו פ"ח לכבוד חתן אחד שאין זה מועיל לגבי חתן שני אם הוא בכלל בלתי מוכר

אולם אם שני החתנים יושבים כל אחד בחבורה נפרדת
וחדר נפרד שאין רואים זא"ז, אז מברכים לכו"ע לכל חת;
בפני עצמו (קנב).

מקורות והערות

לשני מבואר בבית עובד סע' יד משם מהר"ר ג'אל. והבי"ע השיג עליו, ואין
דבריו הכרחיים. והר"ד בשמח נפש (גאגין) ע' כח, וכ"כ גם גור אריה בס' סב
ס"ק ה משם הרמ"פ בכ"י דלא מיקרי פ"ח והו"ד בחינא ותיסדא ח"ג דף ערא
ע' ב.

(קנב) נלמד מתשובת הרשב"א הנ"ל במר"ה קמת.